

# ЕТИЧЕН КОДЕКС НА ЦСОП „ЛОЗЕНЕЦ“

---

**Настоящият Етичен кодекс** регламентира принципите на поведение и взаимоотношения в работното ежедневие на педагогическия колектив и помощния персонал на ЦСОП „Лозенец“. Той се базира на утвърдените професионално-етични стандарти в сферата на помагащите професии, в частност тези за работа с деца и техните семейства.

## **Кодексът има за цел:**

1. Да постави акцент върху основните ценности, които работещите с деца са задължени да знаят и спазват в своята практика.
2. Да подпомогне дейността на специалистите при разрешаване на етични дилеми, които възникват в работния процес.
3. Да допринесе за издигане престижа на професията и авторитета на институцията, които работещите в ЦСОП „Лозенец“ представляват.

## **Основни положения**

Работещите с деца изпълняват своите функции, като се ръководят от това, че:

1. Детството е изключително важен период от живота на човека.
2. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.
3. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.
4. Всяко дете и семейство трябва да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.
5. Всяко дете има право на закрила срещу уронващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или други форми на насилие.
6. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от закрила до извеждането му от рисковата ситуация.
7. Във всички случаи е необходимо да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

**Поради всичко гореизброено, работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.**

**Кодексът се отнася до следните аспекти на професионално поведение:**

## **I. ОТГОВОРНОСТ**

1. В своята практика работещите с деца се стремят да отговарят на най-високите стандарти на професията.
2. Разбират и се съобразяват със специфичните потребности на всяко дете.
3. Създават подходяща среда, която стимулира развитието на детето.
4. Познават симптомите на насилие над дете – вербално, емоционално, физическо, сексуално малтретиране или занемаряване. При съмнение уведомяват органите за закрила на детето, оказват съдействие за изясняване на случая и следят дали са предприети необходимите мерки.
5. Не участват в практики, които дискриминират децата на основата на раса, етнически произход, пол, националност, език, способности или на базата на социалния статус, поведението или убежденията на родителите.
6. Не допускат поведение и отношения в професионален и личен план, които са несъвместими с добрите нрави.
7. Запознати са с действащите в Република България нормативни документи, касаещи работата с деца.

## **II . КОМПЕТЕНТНОСТ**

1. Работещите с деца основават практиката си на съвременните знания за детското развитие.
2. Стараят се да бъдат в течение на научните и практическите новости в сферата на своята дейност.
3. Придържат се към своите професионални компетентности. При необходимост търсят помощ от колеги или други специалисти за съвет, консултация или препращане.
4. В работата си използват само методи, с които са добре запознати и за които притежават съответната квалификация, ако се изисква такава.
5. Неетично е да се правят публични изказвания, в които се обещава конкретни резултати и постижения на деца със СОП.
6. Професионалистите информират за естеството на работата си по такъв начин, че да избягнат неправилното разбиране от аудиторията за спецификата на дейността им.
7. При изпълнение на професионалните си задължения се придържат към функциите, които произтичат от длъжностната им характеристика.

### **III . ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДЕЦА, РОДИТЕЛИ И КОЛЕГИ**

#### **1. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ДЕТЕТО**

- 1.1. Децата със специални образователни потребности трябва да получават адекватни на тяхното състояние грижи и внимание.
- 1.2. Образователните и възпитателните подходи трябва да са съобразени със спецификата и степента на увреждане на всяко дете.
- 1.3. Не се допуска използването на физически наказания или методи на работа, които уронват достойнството на детето.
- 1.4. Всяко дете има право на достъп до всички дейности, които ЦСОП „Лозенец“ предлага, ако са подходящи за състоянието му и допринасят за неговото развитие.
- 1.5. Отношението към децата трябва да поощрява тяхната автономност в рамките на възможностите им, като се избягват стилове на поведение, поддържащи зависимост от грижите на околните.

#### **2. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С РОДИТЕЛИТЕ**

- 2.1. Първостепенна задача на колектива на ЦСОП „Лозенец“ е да бъдат подпомагани родителите при обучението и възпитанието на тяхното дете.
- 2.2. Работещите с деца уважават ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на детето и правото му да взема решения за него.
- 2.3. Родителите трябва да бъдат информирани за начина, по който специалистите работят с детето.
- 2.4. Родителите трябва да бъдат информирани за всички решения, отнасящи се до детето и, когато е подходящо, да бъдат включвани във вземането на такива решения.
- 2.5. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, да се оказва съдействие на родителите за намиране на адекватно решение относно детето, като стриктно се въздържа от вземане на страна в конфликта.
- 2.6. Изявления, които създават невярно впечатление за резултатите от работата с детето и заблуждават родителите относно перспективите за неговото развитие, са неетични. Всяко изказване следва да има за цел единствено да осведоми родителите за актуалното състояние на детето и да ги подпомогне в търсенето на помощ от други специалисти, ако се налага такава.
- 2.7. Недопустимо е използването на контакти с родителите за лично облагодетелстване, както и създаването на отношения с тях, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

### **3. ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ**

- 3.1. Работещите с деца се отнасят с уважение към професионалната компетентност, задълженията и отговорностите на колегите си и на представителите на другите професии, имащи отношение към тяхната работа.
- 3.2. Въздържат се от необективни съждения за колегите и тяхната работа, но могат да правят обоснована критика. Всяко критично изказване има за цел единствено да допринесе за подобряване на резултатите от работата и съответно не се допуска то да злепоставя или накърнява достойнството на този, към когото е адресирано.
- 3.3. Работят за утвърждаване на собствения си и на колегите авторитет, като не извършват действия, които биха уронили престижа на професията и институцията, която представляват, и не проявяват толеранс към подобни действия.
- 3.4. Взаимоотношенията в работния процес са насочени към създаване на добра работна атмосфера и предполагат спазване на добрия тон при общуване; откритост, лоялност и коректно отношение към колегите.
- 3.5. Работещите с деца сътрудничат с неправителствени организации и с представители на обществеността, като запазват професионалната си независимост и не допускат конфликт на интереси.
- 3.6. Препоръчва се, ако бъде установено нарушение на етичните принципи от страна на колега, да разговаряме с него и да се опитаме да разрешим проблема без намесата на трето лице. Ако това се окаже невъзможно или нарушението е твърде голямо, да се обърнем по установения ред към Етичната комисия.

### **IV . КОНФИДЕНЦИАЛНОСТ**

1. Работещите с деца имат задължението да пазят в тайна информацията относно детето, получена от семейството в работния процес.
2. Тази информация може да бъде споделяна с други лица само със съгласието на родителите или на законен техен представител.
3. Информацията относно семейството – личен живот, социален статус, взаимоотношения между членовете му и т.н. – също е поверителна и не може да бъде разгласявана.

4. При обсъждането на казуси с колеги се споделя само информацията, която има отношение към проблема, чието решение търсим. Неетично е да се коментират семейни проблеми, които нямат връзка с работата с детето.
5. Изключение от тези правила може да се направи само в случай на малтретиране и лоша грижа. Информацията трябва да бъде предадена само на хора, които могат да предприемат адекватни действия в конкретната ситуация.
6. Документацията се съхранява по такъв начин, че да не се позволява неоторизиран достъп до данните, които тя съдържа.

## **V . ПРОЦЕДУРИ ВЪВ ВРЪЗКА С НАРУШЕНИЯТА НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС**

1. За спазване на Етичния кодекс (ЕК) и разрешаване на възникнали казуси, се създава Комисия по етика (КЕ) на ЦСОП „Лозенец“:
  - 1.1. КЕ се състои от трима души – председател и двама членове.
  - 1.2. Съставът на КЕ се избира от Педагогическия съвет на ЦСОП „Лозенец“ за срок от две години. След изтичането му се избира нов състав. Преизбирането на председател и / или членове може да става след интервал от две години.
  - 1.3. КЕ разглежда сигнали, свързани с нарушенията на принципите на работа и поведение, изложени в ЕК. Сигналите се подават под формата на заявление – в писмен вид, с описание на събитието и аргументация за извършеното нарушение. Заявлението се подписва с пълното име на заявителя. Анонимни или устно направени заявления не се разглеждат.
2. КЕ приема правилник за дейността си, който се утвърждават от членовете на Педагогическия съвет.
3. Заявленията за нарушения на ЕК се разглеждат задължително, независимо дали представляват закононарушения и се преследват по силата на законите на Република България.
4. Сигналите за нарушаване на етичните норми могат да бъдат подавани както от работещите в ЦСОП „Лозенец“, така и от родителите на децата, които посещават Центъра.
5. Проучването на всеки казус и заключението на ЕК са конфиденциални и не подлежат на разгласяване без съгласието на засегнатите страни.
6. След приключване на работата си по казуса, КЕ се произнася с мотивирано становище, което се предоставя на ръководството на ЦСОП „Лозенец“. Въз основа на това становище, в едноседмичен срок Директорът на Центъра взема решение относно казуса и евентуалното санкциониране на нарушителя / нарушителите.

7. Санкциите по този Кодекс имат за цел да повишат чувствителността на работещите с деца към прояви на неетично отношение и да предотвратят рецидиви на подобно поведение в бъдеще.
8. Санкциите са дисциплинарна отговорност съгласно Кодекса на труда и Правилника за устройството и дейността на ЦСОП Лозенец“. Те включват:
  - 8.1. предупреждение до работника / служителя за извършеното от него нарушение;
  - 8.2. оповестяване на случая на Педагогически съвет;
  - 8.3. дисциплинарно наказание.
9. Директорът на ЦСОП „Лозенец“ запознава всеки новопостъпил служител с разпоредбите на ЕК.
10. Контролът относно спазване на нормите на Етичния кодекс се осъществява от КЕ.